

Skoleutvikling i Fosen-regionen

Rapport fra ekstern vurdering på Åset skole i uke 16/2021

Vurderingstema:

«Aktiv elevrolle i vurderingsarbeid, som bidrar til økt motivasjon og læringsutbytte»

Innhold

I. Forord	3
Ekstern skolevurdering – et verktøy for skoleutvikling	3
II. Fakta om skolen	4
III. Valg av hovedutfordring	5
IV. Framtidsbilde	5
V. Tegn på god praksis og praksis som kan bli bedre	7
VI. Etterord	13
VII. Vedlegg	15
Vedlegg A.	15
Deltakere i ekstern vurdering	15
Begrunnelse for valg av informanter	15
Vedlegg B. Tidsplan og aktiviteter	15
Vedlegg C. Tidsplan for vurderingsuke ved Åset skole	16
Vedlegg D. Metoder	17
Ståstedsanalyse og Organisasjonsanalyse	17
Dokumentanalyse	17
Samtaleguider	17
Møte	17
Observasjon	17
Logg	17
Vedlegg E. Tomme samtaleguider	18
Vedlegg F. Foreldremøte	20

I. Forord

Ekstern skolevurdering – et verktøy for skoleutvikling

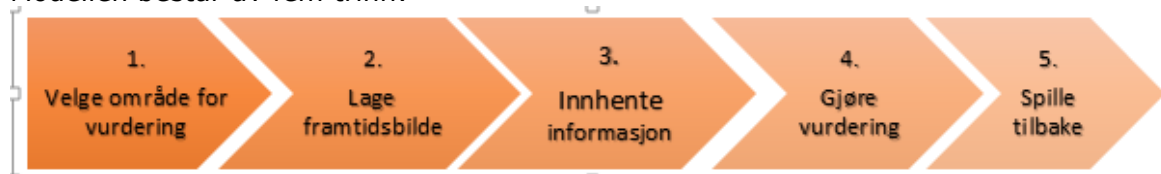
Hva er ekstern skolevurdering?

Ekstern skolevurdering er et verktøy for skoleutvikling.

Forskrift til opplæringsloven, kapittel 2, §2-1 om skolebasert vurdering, sier at alle skoleeiere er pålagt å ha et system for vurdering av skolens virksomhet, internt eller eksternt. I forskriften nevnes det ikke hvordan den skolebaserte vurderingen skal gjennomføres, men en av måtene er ekstern vurdering. Dette verktøyet blir brukt i mange kommuner og regioner for å forsterke utviklingsarbeidet på skolene.

Fosen-regionen bygger denne vurderingsmodellen på en tilpasset versjon av Hardanger/Voss-regionen sin skolevurderingsmetodikk.

Modellen består av fem trinn:

Ståstedsanalysen

Før den eksterne skolevurderingen har skolen gjennomført ståstedsanalysen, et analyseverktøy som hjelper skoleeiere og skolene med å kartlegge hvilke områder som bør utvikles. Dette verktøyet tar utgangspunkt i kvalitetsindikatorer som nasjonale prøver, elevundersøkelsen og andre undersøkelser som brukes lokalt. Ut fra analysen av disse resultatene og eventuelt andre undersøkelser, valgte skolen tema for den eksterne skolevurderingen: *(Sett inn tema for skolevurderingen her)*

Vurderingsrapporten

Vurderingen tar utgangspunkt i et «Framtidsbilde» for skolen. I dette framtidsbildet beskrives kvalitetsmål for skolen innenfor vurderingstemaet. I tillegg til kvalitetsmålene, er det satt opp konkrete utsagn om hva som kjennetegner god praksis. Disse tegnene er basert på lov- og regelverk og god pedagogisk praksis, samt at det er selve kjernen i vurderingsprosessen og viser idealbildet for skolens ønskede praksis innenfor vurderingstemaet.

Et bredt spekter av interessenter har uttalt seg om skolens nåværende praksis i forhold til tegnene på god praksis. Det er gjennomført observasjoner i klassene og i skolemiljøet og vurdererparet har hatt tilgang til dokumenter av betydning for den vurderinga som er gjennomført. I tillegg har vurdererne innhentet informasjon fra skoleledelsen, lærere, elever, foreldre og eventuelt annet personale.

Selve vurderingsuka har vart i fire dager, og siste dag av vurderinga ble denne rapporten lagt fram med funnene for skolen. Rapporten trekker fram tegn på god

praksis og tegn på praksis som kan bli bedre for skolen. Funnene og analysene i rapporten skal være til hjelp i det videre arbeidet med det valgte temaet.

Det viktigste utviklingsarbeidet skjer på skolen når skolen sammen skal følge opp funnene og refleksjonene fra vurderingsuka og sammen jobbe med å bli en bedre skole.

Faglig grunnlag for ekstern vurdering

Kvalitetsarbeid og skolebasert vurdering
skoleutvikling og organisasjonsutvikling

Om regionen:

17 skoler i 4 kommuner på Fosen har gått sammen om ekstern vurdering i lokalt vurderingsarbeid.

Indre Fosen, Osen, Ørland og Åfjord gjennomfører ekstern vurdering på tvers av kommunegrenser, gjennom en felles nedsatt vurderingsgruppe.

Hvem er vurderingsgruppa?

10 personer i Fosen-regionen er engasjerte i vurderingsgruppa. De har bred pedagogisk bakgrunn, og skal vurdere de 19 skolene som deltar. Hver skole skal i løpet av fire år bli vurdert.

To vurderere gjennomfører vurdering på hver skole, og ingen skal vurdere skole i egen kommune. Fosen regionråd har ansvar for å koordinere ekstern skolevurdering i regionen.

II. Fakta om skolen

Åset skole er en 1-10 skole med nesten 260 elever, ca. 50 ansatte og er kommunens største skole. Skolen ligger nær Årnes, Åfjords kommunesenter. Ny skole ble tatt i bruk i 2010.

III. Valg av hovedutfordring

Ut fra resultat av Ståstedsanalysen og Organisasjonsanalysen og andre identifiserte utviklingsområder kommer skole, skoleeier og veiledere frem til skolens hovedutfordring. Denne formuleres og blir utgangspunkt for den eksterne vurderingen.

Som følge av resultatene i ståstedsanalyse og elevundersøkelsen har skolen valgt som hovedutfordring temaet:

Aktiv elevrolle i vurderingsarbeid, som bidrar til økt motivasjon og læringsutbytte.

IV. Framtidsbilde

Å vurdere vil her si å måle en nå-situasjon opp mot en idealtilstand. Her blir en slik idealtilstand kalt et framtidssbilde. Et framtidssbilde belyser temaet fra ulike sider og er knyttet til aktivitet. Framtidssbildet gjøres konkret ved å dele det inn i kvalitetsmål med tegn på god praksis. Skolens nåværende praksis blir vurdert opp mot dette bildet. Kvalitetsmål og tegn på god praksis på framtidssbildet skal henge nøye sammen med påstandene i ståstedsanalysen, organisasjonsanalysen og elevundersøkelsen. Framtidssbildet er utformet av vurderere, men skolen er involvert i arbeidet i forkant av vurderingsprosessen.

Innramming av tema:

"Vi ser ut fra elevundersøkelsen at vi har forbedringsmuligheter når det gjelder elevenes deltakelse i vurderingsarbeidet. Elevmedvirkning kan være et stort tema, men vi ønsker å spisse det inn mot den enkeltes elevs medvirkning i vurderingsarbeidet."

Vurdering for læring er all vurdering som gis underveis i opplæringen og som bidrar til å fremme læring (Udir).

Skolen har godkjent at følgende skal være kvalitetsmål og tegn på god praksis på nettopp deres skole:

Kvalitetsmål	Tegn på god praksis
Elevperspektiv Elevene skal få, men også selv kunne velge oppgaver og metoder som både utfordrer og gir mulighet til utforskning. Formativ vurdering skal bidra til motivasjon og fremme læring og utvikling.	<ul style="list-style-type: none"> • Elevene gir uttrykk for at de er involvert i undervisningsevaluering sammen med lærer og reflekterer over hva som skaper god læring. • Elevene opplever å bli involvert i hvordan formativ vurdering kan brukes i forbindelse med å nå kompetansemål. • Læringsstrategier er framgangsmåter elevene bruker for å organisere egen

	<p>læring om/bestemme hvordan de lærer best.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elevene får mulighet til å vurdere eget og medelevers arbeid underveis i læringsprosessen og bruker vurderingen til å videreutvikle kompetansen.
<p>Ansattperspektiv</p> <p>De ansatte skal stimulere lærelyst og motivasjon blant elevene. De ansatte lar elevene bruke vurderingsverktøy som gir mulighet til å vurdere eget og andres arbeid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det blir jevnlig gjennomført undervisningsevaluering der læreren og elevene sammen reflekterer om hva som skaper god læring. • De ansatte bruker tilpasset opplæring som et ledd i å øke elevens aktive rolle, for å nå ulike kompetansemål. • De ansatte gir elevene mulighet til å bli kjent med og påvirke hvilke læringsstrategier som brukes. • De ansatte lar elevene få mulighet til å gi læringsfremmende <i>vurdering</i> på eget og medelevers arbeid underveis i læringsprosessen.
<p>Hjem-skoleperspektiv</p> <p>De ansatte skal ivareta at foresatte får nok informasjon og blir inkludert i elevens læringsarbeid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Foresatte har en felles forståelse av hva som ligger i begrepet aktiv elevrolle. • Foresatte har en felles forståelse av hva som ligger i begrepet vurdering. • Foresatte opplever å bli inkludert i elevens vurderingsarbeid. • Aktiv elevrolle i vurderingsarbeidet er et tema i samtaler mellom lærer, elev og foresatte.
<p>Organisasjonsperspektiv</p> <p>Ansatte har felles forståelse for hva aktiv elevrolle og formativ vurdering betyr for elevenes motivasjon for læring. Ansatte tar aktivt del i et profesjonsfaglig fellesskap, som skal videreutvikle vurderingsarbeidet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ansatte har en felles forståelse av hva som ligger i begrepet aktiv elevrolle. • Ansatte har en felles forståelse av hva som ligger i begrepet vurdering. • Ansatte har et system for å følge opp elevundersøkelsen iht til temaet aktiv elevrolle og formativ vurdering. • Ledelsen legger til rette for systematisk erfaringsutveksling, refleksjon og kompetanseutvikling om aktiv elevrolle i vurderingspraksis og undervisningsevaluering.

V. Tegn på god praksis og praksis som kan bli bedre

Sammenstille og se mønster

Når alle data er samlet inn ved hjelp av ulike metoder, sammenstilles disse dataene. Vurdererne analyserer og vurderer informasjonen ved å speile den mot framtidsbildet (tegnene på god praksis).

Ut fra denne vurderingen trekkes konklusjoner. Man finner frem til skolens sterke sider innen skolens valgte område, og til sider som bør utvikles for å bli bedre.

Kvalitetsmål:

Elevperspektiv

- Elevene skal få, men også selv kunne velge oppgaver og metoder som både utfordrer og gir mulighet til utforskning. Formativ vurdering skal bidra til motivasjon og fremme læring og utvikling.

God praksis:

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer

- Elevene gir uttrykk for at de er involvert i undervisningsevaluering sammen med lærer og reflekterer over hva som skaper god læring.
- Elevene opplever å bli involvert i hvordan formativ vurdering kan brukes i forbindelse med å nå kompetansemål.
- Læringsstrategier er framgangsmåter elevene bruker for å organisere egen læring om/bestemme hvordan de lærer best.
- Elevene får mulighet til å vurdere eget og medelevers arbeid underveis i læringsprosessen og bruker vurderingen til å videreutvikle kompetansen.

Elevene skryter av en skole med lærere som er flinke til å lære bort, tilpasse lekser og vise at de bryr seg om elevene. Elevene forteller om god kommunikasjon mellom elev og lærer. De opplever å ha mange venner og at de også kan få nye venner. Elevene synes de har stort uteområde og skryter også av et godt elevrådsarbeid.

Elevene forteller om tommeloppmetoden og dersom resultatet er positivt kan de gjenta undervisningsformen på nytt. Ungdomstrinnet trekker frem at de skriver lapper til lærer med tilbakemeldinger på undervisning og læringsverdi. Ett trinn informerer om at det er etablert styringsgrupper til hvert tema, de får være med å bestemme hvordan elevene blant annet skal lære.

Ungdomstrinnselever forteller at de får være med å bestemme vurderingsform for eget arbeid. Noe lærerne også trekker frem. De yngre elevene bruker en enklere variant av denne vurderingsformen. Dette bekreftes av både elever, lærere og etter observasjon på trinnene.

Elevene forteller at de kjenner til flere læringsstrategier, og at lærerne modellerer disse ved oppstart. De større elevene forteller om en valgfrihet innenfor hvilke læringsstrategier de ønsker å bruke til ulikt arbeid. Dette bekrefter lærerne at gjennomføres og er også observert på ulike trinn.

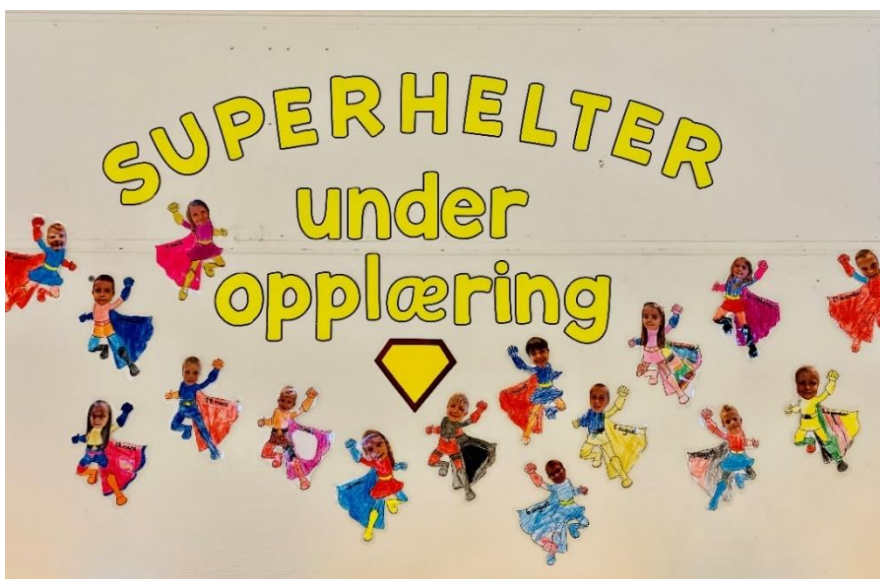
Flere trinn forteller at de noen ganger i enkelte fag vurderer hverandres arbeid etter gitte kriterier. De synes dette er en fin måte å hjelpe hverandre fremover i læringsarbeidet. Flere trinn viser til positive opplevelser fra utviklingsamtaler. De nevner at prosessen med egenvurdering og samtale med lærer i forkant, er lærerik, motiverende og utviklende.

Elevene beskriver i samtaler at de får presentert hva de skal gjøre i fagene på ulike måter. Kompetansemål er skrevet på ukeplan i Zokrates for de fleste trinn. Ungdomsskoleelever forteller at de i noen fag får kompetansemålene presentert øverst på målarket sammen med kriteriene. De informerer om at da er det lettere å se sammenhengen mellom kriterier og kompetansemål.

Praksis som kan bli bedre:

Elevene ved Åset skole forteller at de ønsker regelmessige samtaler med lærer, der tema både er faglig og sosialt. De eldste elevene uttrykker at de ønsker enda mer utdypende tilbakemeldinger, både underveis og på gitt måloppnåelse. De yngste elevene forteller også om et større behov for mer framovermeldinger. Elevene gir inntrykk av at læresamtaler oppleves som positivt og motiverende i læresituasjonen. Dette bekreftes også av elevundersøkelsen.

Elevene ønsker i større grad å delta aktivt i både egenvurdering og hverandres vurderingsarbeid, da elevene forteller at dette foregår i liten grad. Denne vurderingspraksisen synes de er motiverende og lærerike. Enkelte lærere trekker også frem noen positive erfaringer med bruken av denne vurderingspraksisen. Elevundersøkelsen forteller at dette ikke er satt i system på trinnene og gjennomføres med varierende praksis.

Kvalitetsmål:

Ansatteperspektiv

- De ansatte skal stimulere lærelyst og motivasjon blant elevene. De ansatte lar elevene bruke vurderingsverktøy som gir mulighet til å vurdere eget og andres arbeid.

God praksis:

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer

- Det blir jevnlig gjennomført undervisningsevaluering der læreren og elevene sammen reflekterer om hva som skaper god læring.
- De ansatte bruker tilpasset opplæring som et ledd i å øke elevens aktive rolle, for å nå ulike kompetansemål.
- De ansatte gir elevene mulighet til å bli kjent med og påvirke hvilke læringsstrategier som brukes.
- De ansatte lar elevene få mulighet til å gi læringsfremmende *vurdering* på eget og medelevers arbeid underveis i læringsprosessen.

Ansatte skryter av et godt miljø og stort mangfold, både faglig og sosialt blant de ansatte. De forteller at de ansatte har bred kompetanse og er flinke til å sette elevene i sentrum. De opplever seg selv som utviklingsorienterte og ønsker å kunne drive et godt og omfattende utviklingsarbeid. De sier de er fleksible, åpne for utforskning og det er rom for å prøve ut nye ting. Ansatte beskriver seg selv som gode til å ta tak i situasjoner som utfordrer. Dette bekreftes også av foresatte og ledelsen.

Undervisningsevaluering brukes i en enkel utgave der elevene vurderer blant annet aktivitet, innsats eller undervisning med "tommelmetoden". Et trinn forteller at de bruker elevene aktivt i både planlegging, - underveis, - og evalueringsprosessen av undervisningen. Alle elevene på trinnet får i løpet av året være med på en slik prosess.

I samtale med lærerne kommer det frem at de tilpasser opplæringen ut fra elevens ståsted og behov. De er opptatt av elevenes mestring og motivasjon. Lærerne trekker frem at ulike undervisningsformer og variasjon treffer flere behov hos elevene.

De ansatte forteller at de bruker noen læringsstrategier i klasserommet. Dette bekrefter elevene. Ansatte modellerer ulike strategier sammen med elevene. På ungdomsskolen får elevene større valgfrihet i bruk av lærestrategier. Elevene bekrefter dette i samtaler.

Ved muntlig aktivitet forteller de ansatte at elevene gir hverandre læringsfremmende vurdering i arbeidsprosessen. Dette bekrefter elevene. Lærerne på ungdomsskolen forteller også at elever gir medelever skriftlig underveisvurdering etter gitte kriterier.

Både ansatte, foresatte og elever forteller om en god underveisvurdering før utviklingssamtalene.

Praksis som kan bli bedre:

Ansatte uttrykker at den jevnlige undervisningsevalueringen blir litt tilfeldig. De forteller at de mangler systematisk opplegg for dette i klasserommet. Noe elevene bekrefter.

Ansatte forklarer begrepet tilpasset opplæring ulikt, og har forskjellig praksis rundt tilpasset opplæring og aktiv elevrolle. De forklarer at for å få til en aktiv elevrolle er de avhengige av å ha tilpasset opplæring i skolehverdagen. Dette er et område de ønsker å videreutvikle.

Lærerne forteller at de bruker ulike læringsstrategier, men sier at det ikke er noe system over hvilke strategier som bør være lært på de ulike trinnene. Dette opplever de som læreravhengig og savner en god plan. Ledelsen bekrefter dette. Lærerne er samtidig usikre på om elevene kan de ulike begrepene på strategiene og kan bruke dem, og om de klarer å velge hensiktsmessig strategi til gitt oppgave.

Lærerne forteller at de i noen grad gjennomfører jevnlig læringsfremmende vurdering underveis i læringsprosessen, men at de savner erfaringsdeling og refleksjon for hvordan de kan få aktive elever i vurderingsarbeidet.

Kvalitetsmål:

Hjem-skoleperspektiv

- De ansatte skal ivareta at foresatte får nok informasjon og blir inkludert i elevens læringsarbeid.

God praksis:

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer

- Foresatte har en felles forståelse av hva som ligger i begrepet aktiv elevrolle.
- Foresatte har en felles forståelse av hva som ligger i begrepet vurdering.
- Foresatte opplever å bli inkludert i elevens vurderingsarbeid.
- Aktiv elevrolle i vurderingsarbeidet er et tema i samtaler mellom lærer, elev og foresatte.

Foresatte opplever seg selv som dyktige på å framsnakke skolen i bygda. Foresatte synes skolen er gode på arrangement på tvers av trinn, der elevene bidrar mye. De forteller også om en skole som er blitt mer digital og de er godt fornøyde med overgangen fra ranselpost til digital post. I samtalen kommer det frem at skolen er flink til å sende ut informasjon og tilbakemeldinger om elever. De opplever en skole

som er dyktig til å ta tak og lytte til innspill fra foreldregruppen. Foresatte informerer om en skole i utvikling og de opplever en skole som har jobbet godt med den nye læreplanen.

Det kommer frem i samtaler med alle parter at det er et godt hjem-skolesamarbeid, med et felles ansvar for elevene. Foresatte forteller om en lav terskel til kontakt mellom hjem-skole.

Foresatte forstår begrepet vurdering og gir gode eksempler på hvordan skolen jobber med dette. De forteller om utviklingssamtaler hvor elevene er aktive bidragsyttere selv. Foresatte opplever en positiv og motiverende prosess i forkant der elevene får arbeide med egen utvikling ut fra eget ståsted og forberede seg sammen med lærer. De forteller også at lærerne er flinke til å få frem elevenes vurderinger.

Foresatte gir inntrykk av at lærerne i varierende grad er gode til å gi konkrete vurderinger, som det er lett å ta tak i og jobbe videre med.

Foresatte på ungdomsskolen forteller om at det er greit å følge med på Zokrates og porteføljen, der flere lærere legger inn vurderinger. De opplever da at det er lett å følge opp eventuelt videre arbeid hjemme.

Praksis som kan bli bedre:

Foresatte forstår begrepet aktiv elevrolle. De gir eksempler på hva de mener ligger i begrepet, men klarer ikke å si noe om hva Åset skole legger i begrepet og hvordan de jobber med dette. Lærerne bekrefter at dette ikke er tatt opp med foresatte.

Utviklingssamtaler på skolen er foresatte stort sett veldig fornøyd med, men savner noen minutter der de kan ha tid med lærer uten barn til stede.

Elevstyrt skole-hjemsamtale

Du skal styre din egen utviklingssamtale for dine foreldre og kontaktlærer. Du skal skrive om din utvikling i matematikk, norsk og engelsk. Samtidig kan du velge to andre fag du ønsker å snakke om. Det kan være fag du synes er gøy, eller utfordrende. Du skal skrive en PowerPoint som du skal presentere på utviklingssamtalen. Velg et lysbilde for hvert fag, ta gjerne med passende bilder.

Lysbilde 1	Utviklingssamtale våren 2021. Navn
Lysbilde 2	Kort om meg <ul style="list-style-type: none"> - Tre facts - Hobbyer/Interesser - Venner
Lysbilde 3	Klassemiljø og trivsel <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan trives du på skolen? - Har du venner i klassen? - Hvordan er klassemiljøet? Hva gjør du for at vi skal ha det bra på skolen?
Lysbilde 4	Oppførelse <ul style="list-style-type: none"> - Følger du alle klasseregulene? - Behandler dine medelever og voksne med respekt? Hvordan er de andre med deg? Bli behandlet med respekt?
Lysbilde 5	Orden <ul style="list-style-type: none"> - Har du alltid med det utstyr som du trenger til timen? - Har du orden i hyller, skuff, penne, garderobe og sekk? - Leverer du leker til rett tid?
Lysbilde 6	Norsk <ul style="list-style-type: none"> - To ting som jeg er god på i faget - En ting som jeg synes er vanskelig - Hva må jeg gjøre for å bli bedre i faget?
Lysbilde 7	Matematikk <ul style="list-style-type: none"> - To ting som jeg er god på i faget - En ting som jeg synes er vanskelig - Hva må jeg gjøre for å bli bedre i faget?
Lysbilde 8	Engelsk <ul style="list-style-type: none"> - To ting som jeg er god på i faget - En ting som jeg synes er vanskelig - Hva må jeg gjøre for å bli bedre i faget?
Lysbilde 9	Valgfritt fag <ul style="list-style-type: none"> - To ting som jeg er god på i faget - En ting som jeg synes er vanskelig - Hva må jeg gjøre for å bli bedre i faget?
Lysbilde 10	Valgfritt fag <ul style="list-style-type: none"> - To ting som jeg er god på i faget - En ting som jeg synes er vanskelig - Hva må jeg gjøre for å bli bedre i faget?

På 1.-7.trinn forteller foresatte om mindre tilbakemeldinger og vurderinger utover utviklingssamtaler. Her informerer foresatte at de ønsker bekreftelser på hva barnet har lært og oppfølgingsbehov fremover.

Foresatte opplever blandet motivasjon blant elevene. Noen ganger er det det negative som får råde i klassen, mens der den positive holdningen til skole settes i fokus er motivasjonen høyere.

Foresatte omtaler skolen som god på digital kommunikasjon, men savner opplæring for foresatte.

Kvalitetsmål:

Organisasjonsperspektiv

- Ansatte har felles forståelse for hva aktiv elevrolle og formativ vurdering betyr for elevenes motivasjon for læring. Ansatte tar aktivt del i et profesjonsfaglig fellesskap, som skal videreutvikle vurderingsarbeidet.

God praksis:

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer

- Ansatte har en felles forståelse av hva som ligger i begrepet aktiv elevrolle.
- Ansatte har en felles forståelse av hva som ligger i begrepet vurdering.
- Ansatte har et system for å følge opp elevundersøkelsen iht til temaet aktiv elevrolle og formativ vurdering.
- Ledelsen legger til rette for systematisk erfaringsutveksling, refleksjon og kompetanseutvikling om aktiv elevrolle i vurderingspraksis og undervisningsevaluering.

Ledelsen forteller om en veldrevet skole med stort mangfold blant ansatte, både faglig og sosialt. De presiserer at de har et utviklingsorientert fellesskap, som setter elevenes behov i fokus. Ledelsen trekker også frem at lærere får stor metodefrihet og kan prøve ut nye ting i klasserommet. Dette bekreftes av ansatte.

Ledelsen viser til en god oppstart av prosessen rundt oppfølging av elevundersøkelsen med aktiv elevrolle og formativ vurdering.

Ledelsen og ansatte har en forståelse for hva vurdering er, og vurderingsarbeid praktiseres i noen grad på de ulike trinn.

Praksis som kan bli bedre:

Ledelsen forteller om at de ønsker å utvikle oppfølging av igangsatte prosesser og jobbe systematisk med disse. Dette bekrefter og savner de ansatte. Ledelsen og ansatte referer til prosesser de har jobbet med tidligere, der mellomarbeid og en god fremdriftsplan har vært suksessfaktorer.

I samtaler med ansatte og ledelsen kommer det frem at skolen ikke har felles forståelse for begrepet aktiv elevrolle.

Ledelsen og ansatte forteller om en usikkerhet i deler av ansattgruppa om hvordan vurdering skal dokumenteres, og hva som er viktig å ha med i ulike vurderinger.

I samtaler med ledelse og ansatte kommer det frem et felles ønske om en prosess hvor alle er deltakende i å skape en felles vurderingspraksis, hvor elevene har en aktiv elevrolle.

VI. Etterord

Forskning om ekstern skolevurdering konkluderer med at en slik vurdering kan ha stor betydning for utvikling av skolen. Det avhenger imidlertid av hva skolen gjør med sin nye kunnskap etter vurderingsuka. Ledelsen ved Åset skole vil i kommende år samarbeide med NTNU i det videre arbeidet innenfor området aktiv elevrolle i vurderingsarbeidet, som bidrar til økt motivasjon og læringsutbytte. Skolen har gjennom sitt valg av utviklingsområde, forpliktet seg til å jobbe videre med temaet. Under presenteres noen refleksjonsområder, som anses som relevant i det videre arbeidet. Spørsmålene er ikke ment som konklusjoner, men de skal være åpne og formulert ut fra en samlet vurdering av tegnene på god praksis og på praksis som kan bli bedre på skolen.

Spørsmål til refleksjon, ettertanke

- Hvordan kan skolen utarbeide en god **systematisk** plan for utviklingsarbeid, som gjør det **forutsigbart** og mer utviklende for pedagogisk personell?
  - Hvordan kan **utviklingsmøter** (utviklingstid, teammøter og trinntid) kobles opp mot utviklingsområdet?
  - På hvilken måte kan det være hensiktsmessig at teamene har en større rolle i dette arbeidet?
- Hvordan kan sentrale begreper løftes i et tolkningsfellesskap for å skape et felles språk på skolen?
  - Undervisningsevaluering
  - Tilpasset opplæring
  - Aktiv elevrolle
  - Formativ vurdering
- I arbeidet med de nye læreplanene:
  - Hvordan kan skolen legge til rette for videre arbeid med aktiv elevrolle i vurderingsarbeidet, slik at lærerne opplever at de har kompetanse for å få til dette?
  - Hvordan legge til rette for å inkludere elever og ansatte inn i et felles tolkningsfellesskap om elevaktiv vurdering?
- Ansatte ønsker en systematisk plan på læringsstrategier, som er en metode for elevaktiv vurdering. Hvordan utvikle en slik plan og implementere den i personalet?

Videre arbeid etter ekstern skolevurdering

Etter at vurderingen er over og rapporten er ferdig, starter skolens utviklingsarbeid. Prosessen styres av skoleledelsen og følges opp av skoleeier.

Rektors ansvar:

- Skolevurdererne presenterer rapporten for personalet ved skolen. Rektor sørger for at oppvekstansvarlig, politisk skoleeier, PPT, elevråd og FAU er representert når rapporten legges fram.
- Rapporten sendes umiddelbart til oppvekstansvarlig.

- Rektor melder innen 1 uke tilbake til regionkonsulenten om erfaringer med ekstern skolevurdering på tilsendt skjema.
- Innen 8 måneder:
  - Rektor presenterer rapporten for politikerne i hovedutvalg for oppvekst med oppvekstansvarlig i kommunen til stede.
  - På bakgrunn av det som kommer fram i rapporten setter rektor, i samarbeid med fagpersoner fra NTNU, opp en prioritert plan for forbedringstiltak. Rektor presenterer plan for forbedringstiltak på rektormøte og for skoleeier.
  - Det foretas en skriftlig evaluering av tiltakene. Har arbeidet med rapporten ført til de endringer man ønsker?

I denne prosessen er det viktig at vi hører på flere stemmer, både skoleeier, ansatte ved skolen og ikke minst foreldre og elever.

Evalueringen sendes oppvekstansvarlig og presenteres for politikerne i hovedutvalg for oppvekst.

- Tilbakemelding på arbeidet med utfordringene i vurderingsrapporten skjer som del av tilstandsrapporten/årsmeldinga hvert år til skoleeier.

Skoleeiers / oppvekstansvarliges ansvar:

- Skoleeier/oppvekstansvarlig involveres i valg av tema for ekstern vurdering.
- Tema forankres i kommunens/skolens satsingsområder.
- Oppvekstansvarlige har veiledningsansvar/oppfølgingsansvar.
- Rapporten tas inn i lederavtalen med rektorene og brukes i utviklingssamtalene.
- Rapporten skal være et verktøy i en utviklingsplan på skole/kommunenivå.
- Rapporten skal inn i tilstandsrapporten eller som vedlegg til denne.
- Oppvekstansvarlig etterspør evalueringen etter 8 måneder.

Veien videre v/ rektor Inger Helen Torgals:

- Rektor legger fram rapporten på neste Ledermøte Oppvekst.
- Rektor legger fram rapport for elevrådet.
- Rektor går igjennom rapporten med personalgruppen. Hva betyr dette for vår praksis? Hvilke tiltak ønsker vi å iverksette i vårt arbeid med aktiv elevrolle i vurderingsarbeidet, som bidrar til økt motivasjon og læringsutbytte ved Åset skole?
- I samarbeid med NTNU i det videre arbeidet med skolens utvikling:
Veiledning på ledernivå og støtte til faglig utvikling i personalgruppa.
Få støtte i arbeidet med å utvikle en systematisk plan for arbeidet videre med aktiv elevrolle i vurderingsarbeidet.

VII. Vedlegg

Vedlegg A.

Deltakere i ekstern vurdering

- Interne: Elever, foresatte, ansatte ved Åset skole
- Eksterne: Marita Aas og Mari Wahl Ottesen
- Dialogpartner fra NTNU

Begrunnelse for valg av informanter

Når temaet aktiv elevrolle i vurderingsarbeid, som bidrar til økt motivasjon og læringsutbytte, skal vurderes er det viktig å få frem alle stemmene på skolen og hjemmet. To elever fra hvert klassetrinn deltok i samtaler med vurdererne i løpet av disse fire dagene. Videre fikk ansatte ved skolen tilbud om samtale med vurdererne. Vi har også hatt samtaler med ledelsen. Klassekontaktene ble invitert til en samtale slik at vi fikk hentet inn foreldrestemmen.

Vedlegg B. Tidsplan og aktiviteter

Forut for vurderingsuka på skolen, har det vært kontakt mellom vurderere og skole, og data er innhentet. Det er utarbeidet en tidsplan for prosessen. Framtidsbildet er utarbeidet og diskutert og forandret i samspill med skolens personale. Personalet har gjennomført en organisasjonsundersøkelse og en ståstedsanalyse som veilederne har vært med på å oppsummere. Samtaleguider er utarbeidet og møte med foresatte planlagt.

Det er avsatt inntil tre dager (fire dager på store skoler) til selve vurderingen. Dette innebærer i hovedsak en startdag der vurdererne og rektor/ledelse og personalet møtes for første gang. Så starter informasjonsinnhenting gjennom samtaler, møter, observasjon o.l. Alle data sammenstilles, og vurdererne leter etter mønster i materiale og speiler det mot framtidsbildet. Rapport skrives og legges fram for personalet den tredje dagen.

Å gjennomføre ei kvalitetsvurdering på 3 dager er knapp tid, og innebærer en avgrensning av temaet.

Vedlegg C. Tidsplan for vurderingsuke ved Åset skole

	Varighet	Skolens forslag til tidspunkt
MANDAG 19.04.21		
Oppmøte vurderere, introduksjon i personalet (kulturstua)	30 min	08.00
Omvisning og samtale med rektor og ass.rektor	45 min	09.00
Observasjon ungdomstrinn	60 min	10.00
Samtale med elever mellomtrinn	60 min	12.00
Samtale med lærere mellomtrinn	60 min	14.45
Foreldremøte, kulturstua	90 min	18.00
TIRSDAG 20.04.21		
Oppsummering med rektor/ledelse	60 min	08.00
Observasjon småtrinn	60 min	09.00
Samtale elever småtrinn	60 min	10.00
Samtale lærere småtrinn	60 min	13.00
Samtaler lærere ungdomstrinn	60 min	14.30
ONSDAG 21.04.21		
Oppsummering med rektor/ledelse	60 min	08.00
Samtale elever ungdomstrinn	60 min	09.00
Observasjon mellomtrinn	60min	10.00
Observasjon etter behov		12.00
TORSDAG 22.04.21		

Oppsummering med rektor/ledelse	30 min	08.00
Fremlegging av rapport for rektor	60 min	12.30
Framlegging av rapport for personalet, skoleeier/kommune, FAU/klassekontakter og representanter fra elevrådet	60 min	14.45

Vedlegg D. Metoder

Skolen har allerede en del data gjennom ståstedsanalysen og organisasjonsanalysen, som utgjør et godt grunnlag for utvelgelse av område for ekstern vurdering. For å sikre god forankring og at alle stemmer blir hørt, hentes det inn data fra flere andre kilder (kildetriangulering). For å få best mulig kvalitet på informanter fra elevene ber en rektor i samarbeid med kontaktlærere plukke ut elever som skal intervjues.

Rektor får også ansvaret for å sette opp en plan for intervju med personalet slik at skolen kan fungere under vurderingsuka.

Alle intervju er gruppeintervju.

Tema og tid til rådighet virker inn på valg av metode. I prosessen på denne skolen er følgende metoder benyttet:

Her må dere legge til og trekke fra og skrive mer utfyllende der det er behov!

Ståstedsanalyse og Organisasjonsanalyse

Her må rektor skrive inn (eller dere få greie på) hvordan ståstedsanalysen og organisasjonsanalysen ble gjennomført på skolen. Alle tilsatte? Ren avkryssing? Diskusjon i hele eller deler av personalet?

Dokumentanalyse

I tillegg til organisasjonsanalyse og ståstedsanalyse sender skolen diverse relevante dokument til vurderer, for eksempel virksomhetsplan, arbeidsplaner, resultater av undersøkelser på skolen osv.

Samtaleguider

For å fange lik tematikk, har vurdererne i forkant utarbeidet ulike samtaleguider til hjelp for samtaler med henholdsvis elevgrupper, foreldre og ulike grupper medarbeidere på skolen. Spørsmålene i disse samtaleguidene er alle hentet fra framtidsbildets tegn på god praksis.

Møte

Observasjon

Logg

Vedlegg E. Tomme samtaleguider

Samtaleguide for lærer

Spørsmål vi vil du skal tenke gjennom før samtale med eksterne vurdere	Egne notater
Hva er styrkene til Åset skole?	
Hva legger du i begrepet aktiv elevrolle?	
Hvordan jobber du med å få frem den aktive elevrollen i klasserommet?	
Hva legger du i begrepet vurdering?	
Hvordan jobber du med vurdering inn mot elevene?	
Hva legger du i begrepet tilpasset opplæring?	
Hvordan bruker du tilpasset opplæring som et ledd i å øke den aktive elevrollen?	
Hvordan jobber du med læringsstrategier i klasserommet?	
Hvordan jobber du med læringsfremmende vurdering i klasserommet?	
Hvordan involverer du alle elever i underveivurdering?	
På hvilken måte er foresatte informert og inkludert i elevens vurderingsarbeid?	
Hvordan jobber dere med systematisk kompetanseutvikling og refleksjon om aktiv elevrolle i vurderingspraksis?	
Hvordan jobber dere med å videreutvikle systematisk arbeid med vurdering på skolen?	
Har du et godt råd til rektor i det videre arbeidet med aktiv elevrolle i vurderingsarbeid, som bidrar til økt motivasjon og læringsutbytte?	

Samtaleguide med elever

Spørsmål vi vil du skal tenke gjennom før samtale med eksterne vurdere	Egne notater
Hva er det beste med Åset skole?	
Hva legger du i begrepet aktiv elevrolle?	
Hvordan er du involvert i undervisningsevaluering sammen med lærer?	
Snakker du med lærer om hva som skaper god læring for deg?	
Hvordan evaluerer dere undervisningen til lærer?	
Hvordan blir du involvert i underveisvurdering?	
Hvorfor har du underveisvurdering?	
Hvordan hjelper læreren deg å finne gode framgangsmåter til å nå kompetansemålene?	
Hvilke læringsstrategier kjenner du til? I hvilke situasjoner får du bestemme hvilke læringsstrategier du skal bruke?	
Hva legger du i begrepet vurdering?	
Hvordan får du vurdere eget og medelevers arbeid?	
På hvilken måte er dine foresatte inkludert i skolearbeidet ditt?	
Hvilke samtaler har du med lærer om vurderingsarbeid?	
Har du et godt råd til rektor for hvordan skolen skal bli enda bedre for dere?	

Vedlegg F. Foreldremøte

Kafédialog

- Hva er Åset skole gode på?
- Hva kan Åset skole bli bedre på?
- Hva er dere som foreldre gode på?
- Hva kan dere som foreldre bli bedre på?
- Hva legger dere i begrepet aktiv elevrolle?
- Hva legger dere i begrepet vurdering?
- Hvordan blir dere inkludert i elevens vurderingsarbeid?
- Aktiv elevrolle i vurderingsarbeidet er et tema i samtaler mellom lærer, elev og foresatte.
- a) Hva er innholdet i samtalen?
- b) Hvordan blir dette diskutert?

«Stå-sitt»-øvelse (koronavariant)

- På Åset skole er elevens utvikling tema på utviklingssamtaler
- På Åset skole viser lærerne interesse for ditt synspunkt om eget barns læring og utvikling
- På Åset skole har elevene tillit til lærerne på skolen
- På Åset skole opplever foreldrene at sitt barn er motivert for skolearbeidet
- Jeg opplever at elevene ved Åset skole er aktive i vurderingsarbeidet
- Jeg opplever at mitt barn har medvirkning i egen undervisning